

17. Festa de benvinguda

Edat

a partir de (10) 12 anys

Durada

de 30 a 45 minuts

Grup

a partir de 20 participants

Materials

4 targetes per a les instruccions, paper i bolígraf per als observadors, refrigeri (refrescos, galetes...), música (optativa)

Espai

interior

Matèries

ciències socials, ètica, educació artística

Conceptes clau

societat, grup social, consciència, actituds, prejudicis, valors, comportaments, tradicions i costums, convivència, cultura, identitat, diversitat cultural, comunicació

Altres conceptes

estil de vida, sentiments,
hàbits, ètica

Procediments i valors

observació, anàlisi, caracterització, comparació, consideració de tendències, argumentació, generalització, valoració, manifestació de sentiments, dramatització; apreciació, esperit crític, reflexió, tolerància

Objectius

L'activitat pretén ajudar a:

- comprendre que existeixen diferents cultures
- observar com cada cultura determina comportaments diferents
- reflexionar sobre els prejudicis que dificulten la nostra relació amb persones de contextos culturals diferents
- valorar la diversitat cultural com a riquesa.

Activitat

Els participants celebren una festa de benvinguda a la qual assisteixen com a invitats estudiants de diferents països i cultures, i cadascú es comporta segons els seus costums propis.

Informació

De la mateixa manera que celebrem la diversitat dels éssers vius de la terra, podem també apreciar una **rica diversitat cultural dins de l'espècie humana**. Hi ha molts **factors importants vinculats al concepte de cultura: les llengües, les arts, les creences, l'ètica, els hàbits, etc.** Dintre de cada comunitat humana aquests factors van evolucionant de manera diferent fent que cada grup humà adopti una manera de viure pròpia amb la qual els seus membres s'identifiquen. Els costums, els mites, els cultes permeten als membres d'un determinat grup social o comunitat orientar-se, conscientment o inconscientment, en la vida. **La cultura és un element diferenciador, ens separa a «nosaltres» dels «altres».**

Tots preferim viure en un lloc on la gent és com nosaltres i ens plau ser amics de la gent que té els mateixos gustos. Fins i tot a vegades acabem tractant d'intrusos aquells qui són simplement diferents, i la seva presència pot produir reaccions de tancament. I, tanmateix, **observar les diferències respecte als altres** ens ajuda a conèixer-nos a nosaltres mateixos, de manera que el contacte amb algú que sigui diferent ens ajuda a definir la nostra identitat. En un moment en què el món se'ns fa petit i vivim tots a la «vila global», el repte és **trobar el punt d'equilibri entre la independència i la interdependència, entre la identitat i la comunitat**. Si veiem el món com un únic ecosistema, és imprescindible trobar noves regles i etiquetes universals que ens ajudin a comprendre'ns mútuament i ens permetin cooperar. **La tolerància és la primera clau cap al coneixement i la comprensió que ens posa en camí de valorar les diferències i la diversitat.**

Desenvolupament pas a pas

Preparació

1. Busqueu una sala gran que tingui presa de corrent i on hi hagi una taula i diverses cadires.
2. Prepareu quatre **targetes amb les explicacions necessàries per a cada grup cultural**(documentació necessària: targetes) (podeu imprimir les targetes que proposem l'apartat de recursos).
3. Prepareu un **petit refrigeri**: refrescos, galetes...
4. És convenient, però no imprescindible, disposar d'un **aparell reproductor de música** i de CD's.

Desenvolupament de l'activitat

1. **Designeu dues o tres persones com a «observadors»** i dividiu la resta del grup en quatre. Cada subgrup es col·locarà en una de les cantonades de la sala i rebrà una de les targetes amb les pautes de comportament que defineixen la seva cultura. Advertiu-los que l'hauran de llegir en veu baixa, de manera que els altres grups no s'assabentin del contingut de la targeta. Assegureu-vos que cada grup comprèn bé les instruccions.
2. El director de l'activitat convocarà a tothom en qualitat de «Director del Centre» i **invitarà solemnement a celebrar una festa de benvinguda** per als estudiants estrangers. Insteu els amfitrions a atendre els seus invitats, i als invitats a comportar-se segons dicten les normes pròpies del seu grup cultural.
3. Expliqueu als observadors que s'han de **fixar en el que passi durant el transcurs de la festa** i, al final, explicar el que han vist. Poden passejar entre els invitats o mirar des de fora del grup, com també anotar el que els cridi més l'atenció, però no poden intervenir-hi.
4. Durant un temps més o menys llarg (uns 10 minuts aprox. en funció de com es desenvolupi l'acció), deixeu que **cada u representi el seu paper** i la festa transcorri segons la dinàmica que els participants vagin creant.
5. Quan doneu per acabada la festa, interveu novament com a «Director del Centre», inviteu a tothom a asseure's còmodament i a prestar atenció. En primer lloc demaneu als **observadors que expliquin com ha anat el desenvolupament de la festa des del punt de vista «extern»**, i que comentin els detalls que han observat. A continuació els components de **cada grup**, des de la seva condició fictícia, **explicaran com s'han sentit durant la festa**. Els **amfitrions** s'expressaran **al final**.
6. Després d'aquesta ronda d'explicacions, demaneu als participants que s'oblidin del seu paper i retornin a la seva condició real quotidiana. Pregunteu-los **com s'han sentit interpretant el paper que els ha tocat**. És convenient que s'expressi més d'una persona de cada grup.

7. A partir d'aquí dirigeu una **discussió ordenada** sobre:

- com els «altres» no són iguals que «nosaltres», i com el que ens permet dir «nosaltres» és precisament el que ens diferencia dels «altres»
- com ens resulten estranys els hàbits culturals diferents dels nostres fins al punt de considerar els altres «rars» i a nosaltres «normals»
- per què ens agrada més estar amb els «nostres» (els qui pensen el mateix, reaccionen de manera semblant, etc.) que amb persones diferents
- la nostra identitat és quelcom sagrat; les nacions celebren la seva independència; és això contradictori amb la interdependència i la cooperació?
- podem aprendre a valorar les diferències i acceptar-les?
- tots els costums que vénen de fora, són per definició bons?, dolents?, perillosos?; depèn de la seva procedència?

Avaluació

Per estructurar exercicis d'avaluació suggerim que els participants:

- seleccionin tres situacions quotidianes en la nostra forma de vida i que intentin explicar quina és la reacció considerada «correcta» i, per tant, la que és acceptada culturalment
- escullin dos altres països de cultura mediterrània, els comparin amb el propi i esmentin dues característiques (costums, tradicions, etc.) comunes a tots tres i dues característiques que els diferenciïn
- analitzin de manera crítica el fenomen dels esports: per què ens identifiquem amb un determinat equip i quins sentiments desperta la presència de seguidors d'un altre equip.

Suggeriments

- Per als participants de menys edat, pot facilitar la dinàmica que s'inclouin normes concretes de comportament a les targetes dels grups culturals. Per exemple: normes per saludar-se (alçar la mà mostrant-ne la palma, donar-se la mà, besar-se, acariciar el cap de l'altre...); normes de conversa (mirar-se als ulls, abaixar la vista, acostar-se molt...); to de veu de les converses (parlar cantant, parlar plorant, parlar molt fluixet...); temes d'interès en les converses (la família, el camp, el temps que fa, els treballs...).

Extensions

Existeixen arreu del país museus etnològics i ecomuseus que podeu visitar: Montsià (Ampostà), Barcelona, la Gabella (Arbúcies), les Valls d'Àneu (Esterrí d'Àneu), etc.

Per a grups de 7 a 9 anys

- Proposeu que preparin els «menús de les festes». Entre tot el grup, que seleccionin festes tradicionals que tinguin relació amb algun menjar típic. A partir d'aquí que preparin els menjars pintant amb ceres o llapis de colors els aliments sobre plats de cartró. Cada participant pot «cuinar» un plat típic que es mengi a casa seva en alguna festa important.

Amb aquesta activitat es poden treballar múltiples aspectes: tipus d'aliments, origen, formes i colors, noms i costums diferents a l'hora de cuinar-los i de menjar-los.

Per a grups de 10 a 16 anys

- Sota el lema *Un món divers* prepareu una activitat d'aproximació a altres cultures. Dividiu el grup en quatre. Cada subgrup serà especialista en un tema que pot ser comú a totes les cultures i per tant serà comparable. Per exemple, les cases, el menjar, els vestits, la religió, les cançons, etc. Cada grup haurà d'investigar el tema que li ha estat assignat en cinc punts geogràfics diferents i distants. Haurà de reunir informació que respongui a *com són?* i *per què?* de cada tema i lloc. Un cop reunida la informació, es pot celebrar que existeix un món divers: cada grup mostrarà el resultat del seu treball de la manera més atractiva possible (reproduint a escala les cases, cantant les cançons, cuinant els plats i oferint degustacions, etc.). Una vegada celebrada la festa, en una sessió posterior, demaneu a cada grup de treball que compari la informació que ha obtingut dels cinc punts investigats i que confeccioni dues llistes: en una caldrà comentar les semblances i els trets comuns que han trobat en els cinc punts geogràfics, i en l'altra les diferències i els trets que són exclusius de cada cultura. Comparant la llista, és interessant que es plantegin preguntes com ara: Existeixen necessitats comunes a totes les cultures? Quines són?, etc.

Per a grups de més de 14 anys

- Proposeu la lectura d'*Els Papalagi*. Dividiu el grup en petits grups de treball, de dues o tres persones. Repartiu el llibre per capítols i doneu un capítol a cada grup. Un cop llegit, proposeu que facin un còmic que reflecteixi les dues visions del món, el món dels homes blancs i el món del cabdill samoà.

Aquesta activitat s'inspira en una sessió dirigida per Shann Weston durant el seminari «A Wild Experience», associat al Congrés Mundial d'Educació i Comunicació Ambiental ECO-ED (1992).